

NAŘÍZENÍ č. 1/2009

Městské veterinární správy v Praze

Městská veterinární správa v Praze, Na Kozačce 3, 120 00 Praha 2 (dále jen MěVS v Praze), jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 47 odst. 1 písm. b) a § 49 odst. 1 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen veterinární zákon) nařizuje podle § 10 odst. 1 písm. b), § 15 odst. 1, § 46 písm. b) a § 54 odst. 1 písm. b), d), l) a odst. 2 písm. a) veterinárního zákona tato

mimořádná veterinární opatření (ochranná a zdolávací opatření)

při výskytu a ke zdolání a ochraně před šířením **varroázy včel**.

Článek 1.

Poučení o nákaze

Varroáza je nebezpečné parazitární onemocnění včel a včelího plodu, které vyvolává roztoč *Varroa destructor*. Roztoč napadá včelí plod, nejčastěji trubčí, na kterém se rozmnožuje a dospělé včely. Roztoč může být přenašečem virových, bakteriálních a plísňových onemocnění včel a včelího plodu. Pokud není včelstvo včas léčeno účinnými přípravky, dochází k jeho úhynu. Nákaza se šíří především nakaženými trubci, včelami a roji neznámého původu. Významnou roli v šíření nákazy hraje nedisciplinovanost některých chovatelů včel. Diagnóza se stanoví klinickým vyšetřením, zejména zavíčkovaného trubčího plodu a laboratorním vyšetřením spadu – měli.

Článek 2.

Úvodní ustanovení

- 1) Mimořádná veterinární opatření se nařizují k ochraně chovů včel na území hl.m. Prahy. Vyšetřením zimní měli byla ve včelstvech u chovatelů majících svá stanoviště na území hl.m. Prahy zjištěna a laboratorně prokázána nebezpečná nákaza – varroáza včel.
- 2) Varroáza včel je podle § 10 odst. 2 veterinárního zákona nebezpečná nákaza, kterou způsobuje roztoč *Varroa destructor*.

Článek 3.

Vymezení pojmů

Podle tohoto nařízení se rozumí:

- a) ohniskem nákazy – stanoviště včelstev s klinicky nebo laboratorně zjištěným nálezem roztoče *Varroa destructor*, v počtu větším než 3 roztoči na včelstvo,
- b) ochranným pásmem – území v okruhu 5 km od ohniska nákazy,
- c) směsným vzorkem – veškerá měli nebo spad odebraný ze všech úlů jednoho stanoviště včelstev,

- d) ošetřením (léčebným, diagnostickým) je aplikace určeného přípravku provedená komisionálně za přítomnosti chovatele.

Článek 4.

Vymezení ohnisek a ochranných pásem nákazy

Vzhledem k počtu a rozmístění ohnisek nákazy na území hl. m. Prahy a rozsahu ochranných pásem, která se překrývají nebo na sebe navazují, se pro celé území hl.m. Prahy stanovuje jednotná nálezová situace a toto území se posuzuje jako plošně zamořené varroázou včel.

Článek 5.

Chovatelům včel se nařizuje:

Jarní období

1. Předjarní ošetření včelstev se nařizuje jen v jednotlivých ohniscích, ve kterých nebyl splněn rozsah nařízených opatření pro období podzim – zima, v době do 15. ledna 2009 je možno provést další zimní ošetření aerosolem místo nátěru plodu.
2. V katastroch s výskytem hromadných úhynů včelstev se předjarní ošetření provede celoplošně.
3. V ostatních katastroch se vyhodnotí extenzita varroázy podle procenta stanovišť s negativním výsledkem vyšetření zimní měli. V základních organizacích, ve kterých procento negativních stanovišť nedosáhlo 25% všech vyšetřovaných vzorků, se předjarní ošetření provede rovněž plošně (u všech včelstev základní organizace).
4. V základních organizacích s vyšším podílem negativních vzorků než 25% se ošetří pouze včelstva stanovišť s nálezem více než tři samičky *Varroa destructor* v průměru na včelstvo. Orgány veterinární správy však povolí i ošetření stanovišť s podlimitním nálezem roztočů, pokud o to projeví sami včelaři zájem.

Předjarním ošetřením se rozumí nátěr víček zavíčkovaného plodu vodní emulzí přípravku M-1 AER, spojený s fumigací přípravkem Varidol FUM. Rozhodující význam má nátěr plodu, kterým jsou postiženi roztoči a jejich vývojová stadia uvnitř plodových buněk i roztoči na včelách. Fumigace Varidolem je pojistkou při eventuální rezistenci roztočů na pyrethroidy a pro případ, že plocha plodu je nedostatečná.

Emulze (0,25%) se připraví vmícháním 5 kapek M-1 AER do 50 ml vody. Natíráme opatrně pomalými pohyby, aby emulze pronikla víčky, ale nebyly zasaženy ostatní plochy plástu. Hodí se štětec, nejlépe plochý. Nenatíráme více než 10 dm² zavíčkovaného plodu. Emulzi připravujeme každý den čerstvou.

Letní období

1. Chovatelé včel provedou plošné ošetření včelstev (nejméně na katastru, lépe na celém území základní organizace) přípravky GABON PA 92 nebo GABON PF 90, a to v případech:

- a) kdy při vyšetření zimní měli mělo více než 30 % stanovišť průměrný nález více než 3 samičky Varroa na včelstvo,
 - b) kdy byla diagnostikována vysoká invadovanost trubčího plodu,
 - c) kdy byl průměrný přirozený letní spad roztočů vyšší než pět samiček denně či je signalizována vysoká intenzita varroázy prohlídkou včelstev. Přípravky GABON PA 92 i GABON PF 90 se aplikují co nejdříve po posledním odběru medu.
2. Při nižších intenzitách varroázy je vhodné použití FORMIDOLU - odparných desek s kyselinou mravenčí. FORMIDOL lze aplikovat již během pozdního jara a po celé léto, pokud teploty v průběhu dne dosahují alespoň 20°C.

Období podzim a zima

1. U všech včelstev musí chovatelé do 30. září každého roku vložit na dna úlů podložky, které celé dno pokryjí. Podložky se vždy po ukončení diagnostického odběru spadu nebo po ukončení léčby (ošetření) řádně ometou, očistí a vrátí zpět na dno úlu. Po posledním ošetření v tomto období musí být podložky řádně očištěny až po uplynutí 7dnů.
2. V období od 10. října do 31. prosince každého roku se nařizuje trojí ošetření všech včelstev přípravkem VARIDOL (FUM, AER). Ošetření se provede komisionálně a to fumigací nebo aerosolem. Doporučené intervaly mezi jednotlivými ošetřeními jsou 14 – 21 dní. Při druhém a třetím ošetření nesmí být ve včelstvech zavíčkovaný včelí plod. Pokud tam plod je, odstraní se vyřezáním nebo rozdrásáním tak, aby přítomní roztoči byli zpřístupněni účinným látkám z použitých přípravků. Poslední ošetření je vhodné provést aerosolem přípravkem M-1AER a to i začátkem prosince, kdy jsou včelstva bez plodu. Při použití acetonu lze aerosol aplikovat do teploty minus 5 °C. Toto ošetření je důležité k zabránění tvorby rezistence.
3. Po provedené podzimní léčbě musí chovatelé zajistit povinné vyšetření zimní měli. Směsné vzorky měli odeberou nejpozději do 15 února následujícího roku po ošetření a odevzdají nakažovému referentovi územně příslušné ZO ČSV. Mezi očištěním podložek po posledním ošetření a odběrem směsných vzorků měli určených k vyšetření na varroázu musí být zachován interval 30 dnů. Zimní měl nesmí být po odběru přesívána přes síta s otvory menšími než 5 mm, aby mohl být při vyšetření zachycen i eventuální výskyt malého úlového brouka *Aethina tumida*. Vyšetření provádějí laboratoře autorizované SVS ČR.
4. Pokud nebyl splněn rozsah nařízených opatření pro období podzim – zima nebo při zjištění opakujících se vysokých počtů spadlých roztočů po provedené léčbě, je možné do 15. ledna následujícího roku provést další zimní léčebné ošetření aerosolem nebo fumigací s přihlédnutím k denním teplotám. Ošetření včelstev se smí provádět pouze přípravky registrovanými v České republice. Jejich použití mimo období stanovená tímto nařízením je zakázáno. Výjimku tvoří pouze přípravek FORMIDOL, obsahující kyselinu mravenčí.

Článek 6. Přemísťování včelstev

1. V souladu s ustanovením § 134 odst.1 vyhlášky MZe č.299/2003 Sb. v platném znění může být **trvalé přemístění včelstev** povoleno jen do oblasti se stejnou nebo horší nálezovou situací. Přesunuta mohou být pouze včelstva vyšetřená na varroázu a léčebně ošetřená na základě stanovených ochranných a vzdolávacích opatření a v souladu s nimi
 - a) v rámci územního obvodu hl.m. Prahy jsou trvalé přesuny vázány na souhlas MěVS v Praze,
 - b) mimo území hl.m. Prahy lze trvalý přesun včelstev uskutečnit na základě předchozího souhlasu územně příslušné KVS dle stanoviště nabyvatele a přemísťovaná včelstva musí být doprovázena veterinárním osvědčením vystaveným úředním veterinárním lékařem - inspektorem MěVS v Praze.

2. Přesun včelstev kočováním

lze uskutečnit za následujících podmínek :

- a) obecně do oblasti o stejné nálezové situaci, přičemž za horší nálezovou situaci se považují oblasti (ohniska a jejich ochranná pásma, event. vyhlášené úseky hraničních pásem) s potvrzeným výskytem rezistentních roztočů, a to bez ohledu na intenzitu a extenzitu nákazy,
- b) byla-li včelstva na trvalém stanovišti vyšetřena laboratorně na varroázu a na mor včelího plodu s negativním výsledkem,
- c) přesun kočováním lze rovněž uskutečnit, byla-li včelstva vyšetřena a léčebně ošetřena ve vztahu k varroáze, přičemž ve směsném vzorku měli nebyli zjištěni více než 3 roztoči na jedno včelstvo, a bylo-li vystaveno veterinární osvědčení pro přesun. V jednotlivých případech může být přesun povolen, i když počet roztočů přesahuje tuto hranici a chovatel prokáže, že všechna včelstva stanoviště byla ošetřena v předjaří 2009,
- d) kočující včelstva musí být neprodleně po každém návratu po 1. červnu z kočovného stanoviště (na trvalém stanovišti nebo na dalším kočovném stanovišti) preventivně přeléčena, a to FORMIDOLEM (pokud se návrat uskuteční před posledním vytočením medu) a GABONEM PA 92 nebo GABONEM PF 90 (pokud se návrat uskuteční po posledním vytočení medu a nejde o oblast s rezistencí roztočů). V oblastech se zjištěnou rezistencí roztoče *Varroa destructor* vůči léčivům se v případě silného napadení provede ošetření FORMIDOLEM opakovaně,
- e) individuální žádosti o kočování posoudí MěVS v Praze s přihlédnutím k výše uvedeným okolnostem.

Článek 7.

Přechodná a závěrečná ustanovení

1. Povinnosti a omezení vyplývající z tohoto Nařízení MěVS v Praze č. 1/2009 se vztahují na všechny fyzické a právnické osoby – chovatele včel na území hl. m. Prahy.
2. Porušení povinností vyplývajících z tohoto Nařízení MěVS v Praze č. 1/2009 řeší § 71 a 72 veterinárního zákona.

3. Toto nařízení MěVS v Praze č.1/2009 nabývá platnosti a účinnosti dnem následujícím po dni jeho vyhlášení, jímž je první den jeho vyvěšení na úřední desce Magistrátu hl. m. Prahy.
4. Dnem účinnosti tohoto nařízení se ruší Nařízení č.2/2008 MěVS v Praze ze dne 27. 2. 2008.

V Praze dne 2. 3. 2009

Doc. MVDr. Antonín Kozák, Ph. D.
ředitel MěVS v Praze

Magistrát hl. m. Prahy:

Vyvěšeno na úřední desce dne:

Sejmuto z úřední desky dne:

Rozdělovník:

Magistrát hl.m.Prahy, odbor hospodářské správy, Mariánské nám. 23, 110 00 Praha 1

Václav Marek, předseda MV ČSV v Praze, Řepčická 38, 102 00 Praha 10

Policie ČR, správa hl. m. Prahy, Kongresová 2, 140 00 Praha 4

Komora veterinárních lékařů, MVDr. Novozámská, Liliová 8, 110 00 Praha 1

Oddělení pro řešení krizových situací, Palackého 174, 612 00 Brno